

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

Doumergue visszalépett a francia választáson

Megkezdődött a küzdelem Versaillesben — A próbaszavazás eredménye

Párisból jelentik: A baloldali pártok szeméti és kamarai tagjai csütörtökön délután megtartották az elnökválasztást előkészítő gyűlést. Az értekezleten több felszólalás történt és hosszabb vita után megejtették a szokásos próbaszavazást. A szavazás titkosan folyt le és

Painlevé 306, Doumergue 149 szavazatot kapott.

Ezek szerint a ma délután Versaillesben összeülő elnökválasztó nemzetgyűlés Painlevét fogja a francia köztársaság tizenharmadik elnökének megválasztani.

Az elnökválasztás megejtése után az események gyorsan gördülnek tovább.

Az új elnök még a mai nap folyamán megbizta Herriotot a kormány megalakításával. Herriot a megbízást már kész kormánylistával várja és a kamara szombati ülésén be is mutatkozik és kifejti az új kormány programját, amelynek különösen külpolitikai fontossága elé tekintenek nagy várakozással.

A francia sajtó különösen alkotmányjogi szempontból élénken vitatja az elnökválasztás tényét. A francia alkotmány értelmében ugyanis az elnököt hét évre választják és Millerand ebből a hét esztendőből csak négyet töltött az elnöki székben. Millerand a francia köztársaság tizenkettedik elnöke és a nyolcadik azok közül, akik az alkotmány által megszabott idő előtt hagyják el az Elysée-palotát. A köztársaság fennállása óta csak három elnök, Loubet, Fallières és Poincaré töltötték ki a megszabott időt.

London és Berlin meglepedéssel regisztrálja a francia belpolitikai eseményeket és a világbeke szempontjából döntő jelentőségűnek tartja. A Daily Express már arról is tud, hogy Herriot a miniszterelnökségen kívül a külügyi tárcát is elvállalja. Az új francia kormányfő Macdonaldal valószínűleg június huszadikán találkozik Londonban.

Párisból jelentik a Radornak: A baloldali képviselők egy csoportja megjelent Doumerguenél és arra kérték őt, lépjen vissza a köztársasági elnökké való jelöltetésétől Painlevé javára. Doumergue azt válaszolta, hogy nem lép vissza, mert ő nem tekinti magát a baloldali blokk jelöltjének. Igéretet tesz azonban arra, hogy amennyiben egy reakciós jelölt számításba jöhetne, úgy vita nélkül visszalép Painlevé javára.

E válasz után a delegáció Painlevét kereste fel és arra kérték, vonja vissza jelöltetését, hogy a baloldaliak más jelöltet állíthassanak az egységes szavazás érdekében, mert a szocialisták semmi szin alatt nem szavaznak rá. Painlevé erre kijelentette, hogy hajlandó visszalépni, ha Doumergue is elfogadja egy harmadik köztársasági jelölt jelöltetését.

Erre a delegáció Briand és Herriot vezetésével újból Doumerguéhoz mentek és közölték vele Painlevé választását. A szenátus elnöke ezután is fenntartotta jelöltetését, mivel a baloldali blokk esti ülésén elhatá-

rozta, hogy támogatja Painlevé jelöltetését.

Tegnap este tíz órakor a sajtónak a következő kommunikát adták ki:

— A kamara és szenátus baloldali csoportjainak elnökei elhatározták, hogy a versaillesi diszteremben egy óra harminc percek teljes ülést tartanak.

A határozatot a baloldali blokk vezetőlapja az Oeuvre a jelentéshez a következő magyarázatot fűzte:

— Versaillesben ma kezdődik a tulajdonképpeni küzdelem, minthogy minden

A Magyar Párt és a rendőri asszisztencia

I.

A Magyar Párt intéző-bizottsága — mint megírtuk — nem volt hajlandó rendőri asszisztencia mellett tárgyalni, jelentette kiküldött tudósítók és a gyűlést elhalasztották. A tudósítás szerint az elnökséget bízták meg annak eldöntésével, hogy mikor és hova hívja össze az intéző-bizottságot. További instrukciókat nem adtak az elnökségnek de önként értetődik, hogy csak akkor hívja össze újra az intéző-bizottság tagjait, ha a kormány már intézkedett, hogy a rendőrség közegei a gyűléstől távol maradjanak, épp úgy, mint az előző bizottsági ülésről.

Akkor a katonai parancsnokság készségesen egyezett bele, hogy a rendőrprefektus hagyja el a gyűlést, amelyen a magyarság vezérő képviselte az intéző-bizottság arról óhajt tárgyalni egymásközötti bizalmassággal, hogy hogyan találhatják meg leghamarabb és legkönnyebben azt a módot, amivel a román és magyar népet egymással testvéri közeledésre bírják.

Azóta, mint tudjuk, az intéző-bizottság kebeléből kiküldött ötös tárgyaló bizottság tárgyal Bukarestben Tatarescu miniszterrel és a tárgyalás eddigi eredményét óhajtották most az intéző-bizottság elé terjesztetni. Ha az első gyűlés bizalmas jellegét elismerték a hatóságok, önként következik, hogy a tegnapelőtti gyűlésnek bizalmas voltát is el kellett volna ismerniük, mert ez, az elsőnek természetesen folytatása. Hogy ez nem így történt, gondolkozára ad alkalmat s fel kell tételeznünk, hogy a hatóságok most instrukciót kértek a kormánytól s aszerint jártak el. Ha pedig ez így van, úgy logikusan arra lehet következtetni, hogy intő jel volt a kormány részéről arra, hogy az eddigi tárgyalások nem folytak le így szerint s az ő részéről a bekécs hangulatra még nem találta meg a hangot.

Munkatársunk biztosnak mondható forrásból úgy értesült, hogy a kolozsvári rendőrprefektus, mikor a gyűlés engedélyt kiadta, egyuttal sürgőnyileg kérdést intézett a kormányhoz, hogy a rendőri asszisztencia fenntartandó-e, vagy sem, s mivel választ nem kapott, kénytelen volt megtagadni a két detektív eltávolítására irányuló kérését a Magyar Párt elnökségé-

rekrutálás az egységes republikánus jelöltre meghiusult. Painlevé, kit a baloldali frakció teljes ülése jelölt, szembe fog állni Doumerguevel, aki ugyan hivatalosan nem jelöltette magát, de hajlandóságot mutat eleget tenni barátai ezirányú felhívásának. Érdekében különösen a délvideki képviselők agítálnak.

Későbbi tudósítások arról számolnak be, hogy Doumergue elnök a választási jelöltétől visszalépett. A balpártok egyedül Painlevé jelölését tartották fenn. Millerand visszalépésében a francia sajtó a kommunisták győzelmét látja. Meglepő még a kommunistákra is, hogy a szenátusban váratlanul szövetségesre találtak.

nek. Ez alkalommal pedig a katonai hatóság sem akart eltérni a szokásoktól. Egy nemrégiben volt miniszter ezt az okos megjegyzést tette: ha már megadták a gyűlésre az engedélyt, minek oda detektív? Teljesen felesleges!

Az a két detektív, akiket odaküldtek nem sokkal jelentett többet, mint a hatóság jelenlétének szimbolumát, értelmiségüket a magasabb színvonalu tárgyalás aligha érdekelte volna, de viszont a miniszterrel folytatott jellegű tárgyalás bizalmas jellege megkövetelte az intéző-bizottságtól azt, hogy előttük ne tárgyalja. De megkövetelte a magyarság öntudata, presztízse és önmagával szemben köteles gerincesége is.

Voltak a bizottság tagjai között megszűröl befáradt emberek, akik a gyűlés megkezdése előtt a detektíveket figyelembe nem venni óhajtották, hosszú útiok, kiadott költségük hiabavalóságára gondolva. Ezeket is felébresztette dr. Bernády György néhány szavas indítványa s egyhanguan szavaztak a gyűlés elhalasztása mellett.

A kormánynak meg kell érteni s meg is fogja érteni, hogy a Magyar Párt intéző-bizottsága nem egy egyszerű politikai pártbizottság, hanem az ma a romániai magyar nemzet vezérő képviselte. Kötelessége azzal a néppel szemben, melyet képvisel mindenkor és minden körülmények között megtartani méltóságát és felemelt fejét csak a korona előtt köteles meghajtani. Egyenes, nyílt és becsületes szándékai felemelt homlokára irvák és nem engedheti meg, hogy azokban kételkedjenek.

Az intéző-bizottság mostani beszámolójának elmaradása szerintünk nem fontos. Az elnökség valószínűen rövidesen meghozza Bukarestből a rendőri asszisztencia elmaradására való engedélyt, de ettől eltekintve, a tárgyalások még befejezést nem nyertek és majd ha véglegesen befejezték, tud a bizottság dönteni további teendői felől, illetve a közgyűlés összehívásáról, ahol a tárgyalások eredményét jelentenie kell. Az őszi parlamenti nyitás előtt föltétlen össze kell hívni a közgyűlést, eltekintve attól, hogy a tárgyalások a kormánnyal befejezést nyertek-e, vagy sem. Az eredményt felmutatniok abban az állapotban, amiben akkor áll. És ez a közgyű-

lés fog tulajdonképpen dönteni a magyarság jövőjéről magatartása felől és szabja meg az utat a kamarába és szenátusba küldött képviselőtársainak a követendő utakat.

Kereskedelmi ügyek

Vámkedvezmények — Rabat és értékvám

Megirtuk, hogy az ősszel az összfővárosi kamarák kongresszusát tartanak Nagyváradon. Ugyanebben az időben a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok országos mintavásárt rendez. A mintavásár előkészítése céljából dr. Fried János, a Csarnok főtitkára Budapesten tanulmányozta a mintavásárt, annak rendezését.

A mintavásár a Csarnok épületében lesz, amelynek befogadó képessége akkora, mint a a temesvári kaszárnya, ahol legutóbb a mintavásárt rendezték.

A „Keleti Újság“ 12-iki számában közölte, hogy a pénzügyminiszter rendeletet adott ki az összes vámhivatalokhoz, hogy a behozatali- és kiviteli vámolásnál a feladó vagy címzett cégek részére, akik igazolják azt, hogy adóhátralékban nincsenek, kedvezmény adassék. Érdeklődünk a Csarnok titkári hivatalánál a rendelet felől, de ilyen rendelet oda nem érkezett. Dr. Fried János főtitkár kijelentette, hogy táviratozott Bukarestbe, a rendelet tartalma megfelel-e az újságban közölt szövegnek. Amennyiben erről meggyőződik, megteszi a megfelelő intézkedéseket.

Ellenben a vámhivatalokhoz érkezett a pénzügyminiszternek egy rendelete, amely szerint olyan számláknál, ahol fel van tüntetve, hogy a kereskedő rabatot élvez, az érték-vámot nem a rabatlevonás után fenmaradó összeg, hanem a bruttó jövedelem után kell megállapítani. Arra tekintettel, hogy a vámolásnál nehogy vita támadjon, a vámolás alapösszege tekintetében, amelyet a számlák nyújtanak, a vámhatósághoz a kereskedők csak azon számlákat kötelesek beterjeszteni, amelyek a nettó számlaösszeget tüntetik fel.

Uj vegyelemzési díjak. A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott közre, amely hatályon kívül helyezi az 1921. évi 62.503. sz. miniszteri határozatot, a ma érvényben lévő vegyelemzési díjakra vonatkozólag. Az új rendelet a hivatalos lapban való megjelenés napjától kezdve a vegyelemzési díjakat a következőkben emeli fel:

Arany elemzése 70 lei, ezüst 60, fém- és egyszerű fémárgyak 60, oxidok 80, szén, légsav, szulfátok, clór, jód, bromok, silicium minden elemzése 60, kő, különféle föld, ásványfesték, üveg, porcellántárgyak, lakk, lenolaj, terpentin, gyanja, szurokfélék, kátrány, dextrin, enyv, zselatin 100, illó olajok 70, szövetek — mechanikai uton — 80, szövetek — kémiai uton — 120 lei, fonal megállapítása négyzetcentiméterenként, kalapszalag, viaszos vászon elemzése 60 lei, papír és karton 100 lei, tinta, festékek 70 lei. Mindezeket a díjakat a minisztérium által kinevezett vegyi szakértők szedik be és az importőrök fizetik. További intézkedésig ezeket a díjakat kell fizetni az állami fémjelző hivatalban is.

Ben Aroly Bey

a telepatia és pszichologia nagymestere
és Annie Aroly
modern bűvésznő és illuzionista
együttes fellépése
vasárnap és hétfőn d. u. 5 órakor
az Atlantic nyári moziban

Esőernyő

legolcsóbb a készítőknél
Rosenberg Testvérek
Nicolae Iorga (Zöldfa-utca)
Behúzások gyorsan készülnek.

Prefektusi aláírás kell az utlevélhez szükséges állampolgári bizonyítványra

Az állampolgárok összeírása teljes apparátussal folyik. Amióta a bejelentőlapokat a bejelentőhivatal helyiségében állítják ki, sokkal gyorsabban megy a munka, viszont a lakosság nagy rétege nem tulajdonít olyan nagy fontosságot az összeírásnak, mint amilyen tényleg van. Megállapította az összeíró bizottság, hogy a beidézetteknek legfeljebb 15—20 százaléka jön el. A bizottság természetesen csak azokat veheti fel, akik jelentkeznek és ennek természetesen megint az lesz a következménye, ami a képviselőválasztók összeírásánál volt, a jogosultak elvesztik törvényes jogaikat. Az utólagos reklamálás azután olyan nehéz, körülményes és utánajárást igénylő, hogy azt megkísérelni is merészség kell.

Jellemző, hogy mennyire nem törődnek az összeírással. Tegnapra például hétszázötven családfőt idéztek be és mindössze egyötöde jelentkezett.

Sokkal többen vannak azok, akik utlevelet kérnek és ehhez kell nekik az állampolgári bizonyítvány. Vostinár főjegyző előszóba minden nap zsufozásig megtekint a kérvényezőket. Az utóbbi időben már sikerült az adminisztratív munkát úgy leegyszerűsíteni, hogy két-három nap alatt mindenki megkaphatta a bizonyítványt. Most azonban egy újabb miniszteri rendelet érkezett a prefektushoz, amely újabb formáság előírásával nehezíti meg a munkát.

A május 22-én kelt 43.945 számú belügyminiszteri rendelet értelmében ugyanis a jövőben az utlevél megszerzésére kért állampolgári bizonyítványt a prefektusnak is láttamoznia kell.

Megkérdeztük a rendeletre vonatkozólag Vostinár főjegyzőt, aki a következőket mondotta:

— Ugy fogom intézni, hogy az összes kész állampolgári bizonyítványt én magam viszem majd a prefektus ur elé, amikor a városnál tart fogadó órát. Tekintve, hogy a városi fogadó-órák kedden és csütörtökön vannak, az aláírt bizonyítványokat szerdán és pénteken fogjuk kiadni. Így a közönség kényelmét is igyekszünk biztosítani.

Két új repatriál

A Nagyváradról eltávozók sorába újabban ketten léptek. Mindkettő a nagyváradai magyarság becsült alakja, akiknek eltávozása veszteséget jelent.

Sztachó Szevér volt táblabíró az egyik, akit az imperium mint törvényszéki tanácsnokot vett át. Később áthelyezték Vasóhóra, ahol kiváló eredményességgel vezette a járásbírósgát. Legutóbb a regátba helyezték a nagy családdal megáldott bíró, aki előrelátta, hogy 11 gyermekével az új helyen nem tudna megélni. Lemondott tehát évtizedek óta kiváló szorgalommal, becsülettel és tudással betöltött állásáról, eladta Kálvária-utcai házáat Jónás Demeter gazdasági tanácsosnak a repatriál családjával együtt.

A másik repatriáló Horváth István, a r. k. tanítóképző ismert nevű tanára. Horváth István mint pedagógiai író vivott ki becsült nevét a könyvtár mindenütt bevezették a tanítóképzőkbe. Tanári kiválóságával nemzedékeknek adott útmutatást és tudást a tanításra s nevelésre. Mikor a r. k. püspök az agrárkiszajátításokra hivatkozással egyideig nem tudott fizetést adni a tanároknak, Horváth István munkához látott és korcsmát nyitott az Emilia-lakban, ahol a város intelligenciája felkereste a népszerű embert. „Makkhetes“ volt a neve a korcsmának s hogy beszűnt, a viszonyokban van az oka. Legutóbb dr. Bjelik Imre püspök közölte a tanárokkal, hogy a tanítóképző megszűnik s a 3 éves felmondásra járó összeget nem kapják meg, mert a felmondás gróf Széchenyi Miklós püspök idejében megtörtént. Ilyen körülmények között Horváth István tanár eladta házáat s repatriál családjával. Eltávozása a magyarság erejének csökkenését jelenti.

Politikai foglyok kicserélése

Most végre világosság derült a politikai foglyok kicserélésénél előfordult zavarokra. Nagyváradon összegyűjtöttek 39 foglyot, de Magyarországból nem érkezett meg a kicserélésre kijelölt transzport. Ebből huzavona és idegesség támadt, amelynek most az igazságügyi miniszter rendelete véget vetett.

A miniszter elrendelte, hogy az összes magyar politikai foglyokat összegyűjtik Nagyváradra egész Romániából. A Magyarországon levő román politikai foglyokat szintén összegyűjtik s Nagyváradra hozzák. Itt aztán utóbbi és véglegesen kicserélik a két állam összes politikai foglyait. Ezidőszent Magyarországról 12 politikai foglyot küldtek át, de megvárják a többinek is felkutatását. Romániában a hatóságok 39 politikai foglyon kívül nem találtak több, kicserélés alá tartozó foglyot.

• Igunk kizárólag Dreha-Haggenmacher sört! Mindenütt kapható már!

Dorian filmszínház

3 órákor mérsékelt helyárrakkal
6 órákor rendes helyárrakkal

A nagyváros hiénái

Erkölcstörténet a modern társadalomból

Dorian film Dorian film

„FOROLIN“ a legjobb házszer készítő és lábizzadás ellen

Hűsít — gyógyít — szagtalanít

Főraktár: Farkas István Apolló drogériában

SZÉPSÉGHIBÁIT tökéletesen eltávolíthatja, arca-ját, szeplőt, szemölcsöt végleg, utonyomok nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében, Mária Királyné (Bémer)-tér 3. l. em.

15-én és 16-án, vasárnap és hétfőn

nagyszabású kabaré

és szépségversennyel egybekötött táncmulatság

a Püspökfürdőben

különklasszis képvisel!

Seypel kancellár népszerűsége a merénylet óta tetőpontjára emelkedett

Bécs, június 13. Kancellárságának második évfordulóján jubileumi aiándéku-
st adományozt szánt az elvetemült me-
nyítő Seypel osztrák szövetségi kancellá-
rának. A szánálási program sikeres vég-
hajtása az elmúlt két esztendőn át csak
köszönte népszerűségét, de — bármilyen
is az a gondolat — a népszerűség tető-
pontjára éppen a merénylet után emelke-
tt. A Favoriten-strassei közpórház ka-
láncépületében berendezett betegszobá-
ból érkező híreket a kis Ausztria hatá-
sai túl is izgattott érdeklődéssel várják.
Létez-e Európa konszolidációjának hívei.
Legyen parlamentek egyhangú határozattal
szegély ki Seypel szerencsés megmenekü-
ése fölött érzett örömeiket és tolmácsol-
ák jókívánságukat. Csak egy politikai párt
kadt ezideig, amely hasonló részvét kife-
jezését ellenezte: a cseh szenátus német
szociáldemokrata frakciója, amelynek ma-
jorításához éppen csak a szolidaritás
papírfarmája kedvéért csatlakozott a cseh
szocialista frakció is.

A Südbahnhofon eldőrdült revolver-
tűző nehéz kormányzati problémákat ol-
dott meg, siettetett több pénzügyi javaslat
is az úgynevezett Normálbudget kérdésé-
nek elintézését, a kormányt pedig pénzügy-
minisztériumválságtól mentette meg. Dr. Kien-
böck pénzügyminiszter ugyanis elhatározta
egy nemcsak tárcájáról mond le, de kép-
viselői mandátumáról is és teljesen vissza-
vonul a politikai életből. A válság azonban
egyszerre megszűnt. Kienböckre Seypel
betegsége miatt kétszeresen súlyos feladat
hárul, sőt a belső politikai harcban is ki-
vesztési részét. Egy jöfőstádti keresztény-
szocialista gyűlésen beszélt a minap és
ezen a gyűlésen igen harcias hangok hallat-
ták a szociáldemokrácia ellen, amely-
nek propagandája káros gyümölcsöt ter-
melt. A keresztényszocialisták elke-
sere-
dése a merénylet óta fokozódott és a Déli-
vasút perronján történt összeütközés
aligha marad a közeljövőben izolált jelen-
ség. A szociáldemokraták érzik a helyzet
kínos voltát, a nemzeti tanácsban éppen
szert támogatták belkesen azt az indí-
ványt, amely a merényletet a legkemé-
nyebben elítéli és ugyanilyen értelemben
határozott a bécsi közegtanács nagy szo-
cialista többsége is. A harc azonban elke-
rülhetetlen és Seypel szerencsés főlgő-
gyűlése után valószínűleg újult erővel
folytatódik.

* Legszébb kálapok Moskovits Etel-
kánál.

Quo Vadis?

Atlantic
nyári mozi

9 órákor

Apollo
mozgósínház

3, 6 és 9 órákor

ma szombaton utóljára

A szerelem áldozata

modern életkép 6 felvonásban

Főszerepben: Lucy Dorain

Alfonz Fryland

A 3 órai előadás mérsékelt helyűrű.

Hoover lesz az Egyesült Államok alelnöke

Amerika viszonya Európához

Burton, az amerikai választási pro-
gram irányelveit fejtegette egy meetingen
és Amerikának Európához való viszonyát
a következőkben világította meg:

— „Még mindig azzal a ténnyel állunk
szemben, hogy Európában offenzív és de-
fenzív természetű szövetségek vannak, me-
lyek békepolitikánknak útjában állnak.
Mindaddig, míg a népek szövetsége olyan
testület marad, melyben a nagy népek vi-
szik a hangot s melynek atmoszféráját év-
százados gyűlöletek fűtik: Amerika nem
léphet be ebbe a szövetségbe. Legközelebb
mihelyt annak idejét elérkezettnek látja,
ismételt leszerelési konferenciát fog Was-
hingtonban összehívni. Amerika a hágai
világtörvényszéken csak az esetben vesz
részét, ha ez nem jelent egyensúlyt tag-
ságot is a törvényszékben.”

További szavai során Burton erős cél-
zásokat tett Franciaországra, mondván:

— „Külpolitikai vonatkozásaink pél-
dátlanul megerősödtek. Érdeklődünk a töb-
bi világörések minden ügye és eseménye
iránt. Barátságos érzelmekkel viseltetünk
nemcsak a hatalomban növekedett, de fő-
leg a kevésbé szerencsés európai népek
iránt s kívánjuk, jussanak olyan körülmé-
nyek közé, hogy egymással közeledhesse-

nek és egy csoporttá egyesüljenek. Mi-
helyt elhatározzák magukat, hogy ezentul
nem a multba, hanem a jövő felé irányít-
ják tekintetüket. Amerikát előfeltételek és
szűkkeblűség nélkül oldalukon fogják ta-
lálni. Korlátlan segély és hitelforrásainkat
szándékozunk megnyitni gazdasági és uj-
raépítkezési céljaikra. Csupán egyet hang-
súlyozzuk: Európában a békés törekvések-
nek meg kell erősödniük, mert az új világ
egyetlen népének sem áll módjában, hogy
régiből problémáit megoldja.

— Európában a kívánság mindezideig
nem az volt, hogy Amerikát pártatlan ba-
rátnak megnyerje az óvilágrész, hanem
minden kísérlet odairányult, hogy Ameri-
kát, mint szövetségest különböző politikai
kalandokra és lelkiismeretlen vállalkozá-
sokba beránták. Az önhatalmu követelő-
zések ideje lejárt, száműzetett, ama gögös
monarchiához hasonlóan, akik abszolút
uralomra törekedtek, míg a hatalom szim-
boluma homlokukról le nem hullott. Min-
den nemzetnek engednie kell valamit becs-
vagyából a nemzetközi békés együttműkö-
dés nagy célja érdekében.

Newyorkból jelentik: Az alelnöki ál-
lásra a legtöbb kilátás van Hoovernek.

Súlyos vádak Vaitoianu belügyminiszterellen

Habsburg József királyi birtok-ügye

Bukarestből jelenti a Rador: A szená-
tus ülésén Marzescu igazságügyminiszter
javaslatot terjesztett be a járásbírók
reorganizálásáról.

Iliescu tábornok kéri a hadügyminisz-
tert, közölje a szenátussal a hadsereg reor-
ganizációjára vonatkozó tárgyalások ered-
ményeit.

Ezután megkezdtek az elemi iskolai
oktatás reformjáról szóló vitát.

Teodorescu liberális a javaslat elfoga-
dása mellett szólalt fel.

Giza a tanítói kar szomorú anyagi
helyzetét teszi szóvá.

Müller szász képviselő ismerteti a ro-
mánoknak a magyar rezsim alatti kívánsá-
gait és ugyanezeket a kívánságokat terjesz-
ti elő a szászok megbízásából. Követeli,
hogy a szász gyermekek anyanyelvükön
tanulhassanak az iskolákban. Dragicescu
kéri, hogy a javaslatot módosítás nélkül
szavazzák meg. Ezzel az ülés véget ért.

A szenátus éjjeli ülése este fél 10 óra-
kor kezdődött. Pop előadó válaszolt a fel-
hozott kifogásokra, majd Anghelescu mi-
niszter nagy beszédben foglalkozik az er-
délyi egyház szolgálataival, amelyeket a
magyar uralom idején a román ügynek
tett. Válaszol a kisebbségeknek arra a kí-
vánságára, hogy a közoktatás anyanyelvü-
kön történhessen és kijelenti, hogy a köz-
oktatás nyelve csak román lehet, mint a
hogy Magyarországon is csak magyar volt.
Ezután általánosságban elfogadták a ja-
vaslatot.

A kamara ülésén több kisebb jelentés
elintézése után Marzescu Jusztin nemzeti
párti képviselő vádolja Vaitoianut, hogy
Arad megyében túrta a közigazgatási sza-
bálytalanságokat, amelyekből neki egyéni
haszna van. A szabálytalanságok a Habs-
burg József birtokainak felosztásánál ál-
lottak elő. Vaitoianu nyomban válaszolt a
felszólításra és megállapítja, hogy az Ag-
raria részvénytársaság szerződésének mó-
dosítását éppen ő kérte és az be is követ-
kezett. Minden igyekezetével azon van,
hogy az egész birtokot a parasztság kezére
juttassa.

Az ellenzéki állandó közbeszólásokkal
zavarja a miniszter beszédét, majd egyre
erősebb vihar tör ki.

Duca külügyminiszter figyelmezteti

az elnököt, hogy alkalmazza a házszabá-
lyokat.

Orleanu elnök több ellenzéki képvisé-
selt rendreutasít.

A nagy zajban Vaitoianu az ellenzék
felé kiált: Elfogadom ebben az ügyben
Goldis László döntőbírói szavát.

A miniszternek eme szavaira a rend
helyreáll.

Vaitoianu miniszter folytatja beszédét
és súlyos vádakkal illeti az ellenzék veze-
tőit, mire újabb botrány tör ki.

Madgearu szól fel az ellenzék nevé-
ben és kijelenti, hogy a miniszter szavai
közönséges rágalom és azt kéri Vai-
toianutól, feleljen arra, miből választották
őt meg.

Ezután áttértek az interpelláció tár-
gyalására.

Bukarestből jelenti a Rador: Kormány-
körökből nyert értesülés szerint a parla-
ment ülését július 10-ig meghosszab-
bitják és ezen idő alatti letárgyalják a köz-
ségi erdőkről, az elemi iskolai oktatás re-
formjáról és a bányákról szóló törvényja-
vaslatokat.

Ma kerül a szenátus elé az 1916. évi
háború előkészítésének ügyében lefolyta-
tott vizsgálat jegyzőkönyve. Nagy érde-
klődéssel várják Iliescu tábornok felszólalá-
sát, aki abban az időben Tutracali csapat-
parancsnok volt.

Nap- és esőernyők

melyek leszállított olcsó árban kaphatók

Blum Vilmosnál

a Körösparton

Ben Aroliy Bey

a telepallia és a pszichologia nagymestere

és Annie Aroliy

moderna hívesző és illuzionista

együtttes fellépte

vasárnap és hétfőn d. u. 5 órákor

az Atlantic nyári moziban

Kirabolták Temesvár és Orsova között a Simplont

Temesvárról jelentik: Tegnap délután a Temesvárról elinduló Simplon vonat a késő esti órákban járt Orsova közelében Crusova és Domajdia állomások között. Itt egy utkereszteződésnél eddig még kiderítetlen körülmények között a vonatot tilosra jelezték és az megállott. Még nem is tudták az utasok a megállás okát, amikor rémhírként terjedt el a vonaton, hogy fegyveres rablók szállták meg azt és az utasok egy része podgyászait hátrahagyva hanyat-homlok igyekezett az erdőbe menekülni. Közben az történt, hogy a podgyáskocsiba, ahol ekkor Szabady főkalauz egyedül tartózkodott, nyolc fegyveres egyén ugrott fel és mielőtt a főkalauz kérése közölte volna jövetelük célja felől, egy revolvereső meredt feléje. A rablók figyelmeztették, hogy egy szót se szóljon, hanem viselkedjék komolyan. Két rabló szegzett revolverrel mellette maradt, míg a másik hat a podgyáskocsi mellett levő hálókocsiba ment át, melynek kijáratait megszállták úgy, hogy míg a vonat többi utasai elmenekülhettek, a hálókocsi utasai kénytelenek voltak túrni, hogy a rablók megkezdjék fosztogatásukat.

Mintha vámvizsgálatot tartanának, minden podgyászt leemeltettek az utasokkal és apróra átvizsgálták, de a ruhákkal és fehérneműekkel nem törődtek sokat, úgy látszik értékesebb dolgokat kerestek. Az egyik fülkében tartózkodott angol utas holmijai tetszettek meg legjobban, mert azt rögtön felosztották egymás között és az üresen maradt bőröndöt az ablakon kidobták. Egy Tisch Harry nevű utazónak, aki egy németországi gyár képviselőjében készült Bukarestbe, bőröndjét szintén kifosztották. Ez egy mintakollekció volt, amelyben csupa ballabas cipők voltak.

Ennek a kritikus állapotnak a mozgonyvezető vetett véget, aki a vonatról le szállva előbb igyekezett visszatérni a menekülő utasokat, majd teljes gőzzel mozgásba hozta a vonatot.

Egy család két felnőtt leányainak kelengyéjét ellopták

A fiatakoruak bírósága elé tegnap egy tizennégy éves fiucsakát állították, aki ellen az a vád, hogy a Marcziháza melletti pánti-pusztán, amely közvetlenül a határ mellett terül el, tizennégyrendbeli lopást követett el. Libát, tyúkot, bárányt, juhot, méhkast lopott el, azt átsempészte a határon Geszten lakó bátyjához és az ott értékesítette. Tátray Kálmán törvényszéki bíró, a fiatakoruak bírójának hallgatta ki a fiút, aki visszavonta a csendőrség előtt tett beismerő vallomását és kijelentette, hogy azt presszó hatása alatt tette.

A károsultak nem kívánták a fiatal bűnös elítélését, mert becsületes, jó fiúnak ismerik. A fiatakoruak ügyésze Soverea Valér vezető-ügyész elejtette a vádat és a kiskorut szabadlábra helyezték.

Ugyancsak tegnap állították bíróság elé egy cigány rablóbanda két fiatakoru tagját. Ez a banda végig rabolta Remete, Papmező és Kimpány lakosságát és például Takács András remetei gazdától 30 ezer lei értékű tollaspárnát loptak el és elvitték a gazda hét felnőtt leányának egész, nehezen összegyűjtött kelengyéjét.

A kiskorú cigányok visszavonták a csendőrség előtti beismerő vallomásukat és kijelentették, hogy nincs részük a rablásban. Bizonyítékok hiányában az ügyész elejtette a vádat és a két cigányfiút szabadlábra helyezték.

Meghozták az ítéletet az Ertsey-Szilágyi perben

Budapestről jelentik: Megírtuk, hogy Szilágyi Lajos magyar nemzetgyűlési képviselő rágalmazási pört indított Ertsey Péter derecskei közjegyző ellen, aki a megyegyűlésen azt indítványozta, hogy a törvényhatóság sujsa megvetésével a képviselőt, mert Baranyi András alispánt megsértette. Szilágyi lovagias úton kereseti elégtételt, de Ertsey Péter nem állt rendelkezésére, minthogy kifogásai voltak. Az így a katonai becsületügyi választmány elé került.

A budapesti törvényszéken tegnap folytatták a pör tárgyalását. A bíróság kihallgatta a vitás becsületügyben a szakértő őrnagyot, aki a felvilágosítás elől azzal zárkózott el, hogy kijelentéseivel nem vághat elébe a becsületügyi választmány döntésének. A bíróság erre elállott a tanu kihallgatásától.

Ertsey Péter védője azt a kérdést intézi Szilágyi Lajoshoz, hogy amikor a debreceni becsületügyi választmány azt tanácsolta neki, hogy vegye fel az érintkezést újból Ertseyvel, miért nem tette meg?

Szilágyi Lajos kijelenti, hogy nem akarta dezavualni megbízottait.

A bíróság ezután a valódiság bizonyítására tér át.

Dr. Miskolczy Pál berettyóújfalui közjegyző és Nadányi János sb. főszolgabíró, akik Szilágyi Lajos megbízottai voltak, ismertetik a lovagias tárgyalásokat.

Később a bíróság kihirdette az ítéletet és bűnösnek mondta ki Ertsevt sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségéért, mert olyan tényeket állított Szilágyiról, amelyek valódiságuk esetén őt közmegvetésnek tennék ki. A büntetés alól azonban a vádlottat felmenti, de elmarasztalja hárommilliónégyszáz ezer koronával a kinc-

Dorian-Terrasse

Ma szombaton megnyitó előadás

Földes Imre hatásos színműve

A KURUZSLÓ

Nagyszabásu dráma 7 felvonásban. Rendezte Kertész Mihály

Főszerepben: Várkonyi Mihály, Mary Kid

Ezt megelőzi
Zigottó mint medve
burleszk 2 felvonásban.

Rendes helyárak!

A Dorian-Terrasse feljárata
a Sas-passage kupolája alatt
a Novomeszky cukrászda
mellett van.

A megnyitó előadás pontosan 9 órakor kezdődik!

tár, ötszázezer koronával pedig Szilágyi ügyvédje részére.

Ugy Ertsey, mint Szilágyi felebbezést jelentettek be az ítélet ellen.

ÚJ DONSA GOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hónap 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hónap 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hírlaproda. (Telefon 12 61)

* A királyi család a bukaresti vásáron. Bukarestből jelenti a Rador: A királyi család tegnap este meglátogatta a Targul Mosilort, a fővárosban minden évben rendezett vásárt. Az uralkodópár és családja a kiállítás területén lévő vadász-kastélyban Constantinescu földművelésügyi miniszter, Cipeanu államtitkár, Constantinescu a főváros főpolgármestere és más előkelőségek fogadták. Az uralkodócsalád két óra hosszat tartózkodott a kiállítás területén.

* Küldöttség Popovici prefektusnál a zsidó liceum érdekében. Dr Popovici Miklós prefektust tegnap délelőtt küldöttség kereste fel és arra kérték, intervenáljon az intézet érdekében, amelynek nyilvánossági jogát megvonták. A prefektus figyelemmel meghallgatta a kérvényezőket, megígérte, hogy tanulmányozni fogja a kérdést és minden tőle telhetőt meg tesz az intézet érdekében.

* Óriási vihar dühöngött Budapesten. Budapestről jelentik: Tegnap hajnalban óriási vihar dult Budapesten. Négy óraker a villám kétszer belesapott a Cinkota-gödöllő vasutállomás épületébe és elhamvasztotta az épületet. A kár huszonötmillió. Botond-utca 15. számú kétemeletes házba is beleütött a villám. A tűzoltóknak három órai munka után sikerült eloltani. Vendel-utca 24. számú házat szintén felgyújtotta a villám. A Blahastéren épülő Corvin áruház pincéjét elöntötte a víz, a kár igen nagy. A mentők és tűzoltók egész éjjel talpon voltak.

* Az erdélyi örmények történeti múltjáról és ma is érdekes életéről gazdagon illusztrált cikk jelenik meg a Vasárnapi Újság e heti számában. Emellett felvonulnak az egész világ aktuális érdekességei, a budapesti mintavásár, az angol világkiállítás legérdekesebb látnivalói, a francia vászárásokból gyöttesen kikerült ellenzék új vezéreinek arcképei, kitűnő felvételek a múlt héten lezajlott erdélyi autómobilversenyről és külön megemlítendő még az az érdekes képes cikk, mely a zsidók palesztinai otthonának berendezkedésével ismerteti meg. A szövegrészben folytatódik Don Juan kalandos históriája, mellette Losyassy Andor humoros írása és Arányi Jenő novellája emelkednek ki. A gazdag sportrovatot ezen a héten is az olimpiászról készült felvételek tarkítják és nagyon érdekesen indul az az ankét, melyet a nők számára rendezett a szerkesztőség.

* Lepadatu kultuszminiszter Nagyváradon. Ma, szombaton megérkezik Nagyváradra Lepadatu Sándor kultuszminiszter. A miniszter utazásának célja ismeretlen. A miniszter tiszteletére szombat este a Lidóban vacsorát rendeznek.

Quo Vadis?

LEGUJABB

Hirek Averescu kormányalakításáról

A király kihallgatáson fogadta a néppárt vezérét

Bukarestből táviratozza a Nagyvárad tudósítója: Averescu tábornokot az uralkodó tegnap kihallgatáson fogadta. A tábornokhoz közelálló egyének azt mondják, hogy a kihallgatás szoros összefüggésben van az új kormányalakítással, Averescu kormányelnökségével.

Ugyancsak kihallgatáson fogadta az uralkodó dr Lupu Miklóst, a nemzeti párt egyik vezérét. Beavatottak úgy tudják, hogy Lupu a politikai helyzetről és a fuzióról informálta az uralkodót. Maga Lupu megtagadott minden felvilágosítást a kihallgatás felől.

A minisztertanács elhatározta, hogy a

szállításokból eredő négy milliárd lei tartozás kihelyezését a Banca Nationala utján rendezi. Erre fedezetül szolgál a petróleum revedencák árverésen befolyt jövedelme. Évenként egy milliárd lei, amely összeget a Banca Nationala garantálta. Első sorban a Resica, Petroseni és Astra társaságok követeléseit fedezik, amely vállalatok vascikkeket, vagonokat, szenet és pakurát szállítottak az államnak. Másodsorban a posztó, textil és bakancsgyárosoknak fizetnek a hadsereg részére történt szállításokért. A nemzeti bank ötszázmillió lett azonnal kiutal.

Mégis Doumergue lesz az elnök?

Páris, június 13. Korábbi táviratok arról számolnak be, hogy Doumergue viszszaállt, a párisi reggeli lapok szerint viszont Doumerguenak van a legnagyobb esélye az elnökválasztáson. Ha nem kapja meg az abszolút többséget, úgy a második,

vagy harmadik szavazáskor okvetlen megválasztják. Érdekes, hogy Millerand távozása óta a frank tetemesen javult és a pénzügyi vélemény az, hogy a Dowes-féle tervezet keresztülvitele elősegíti a konszolidációt.

Bulgáriában kihirdették az ostromállapotot

Szófia, június 13. A kormány tegnap kihirdette az ostromállapotot.

Tegnap Rascu Madjearoff igazságügyminiszter hivatalos úton kérte a Curte de Cassatiét, hogy az ország védelme érdekében hozott törvényt értelmében adjon felhatalmazást az agrár-parasztpárt feloszlására. Egyben azt is kérte az igazságügyminiszter, hogy rendeljék el a

párt vagyonának az állam javára való elkobását.

Ezzel az intézkedéssel egyidőben a belügyminiszter beiltja a parasztpárti lapok megjelenését is.

A minisztertanács elhatározta a kommunista klub feloszlását és vagyonának elkobzását is.

Az erdélyi liberális képviselők követelése a kormánytól

Bukarestből táviratozza a Nagyvárad tudósítója: Az erdélyi és bánáti liberális képviselők és szenátorok néhány nap óta

tartó értekezleten tárgyalják külön követeléseiket, amit a kormánynak fognak előterjeszteni.

Június 25-ig meghosszabbították a parlament üléseit

Bukarestből táviratozza a Nagyvárad tudósítója: A minisztertanács ma délelőtt elhatározta, hogy a parlamenti ülésszakot

a nagy munkaanyagra való tekintettel június 25-ig meghosszabbítják.

* Iskolai ünnepély. Az állami leány- és fiuliceumok ifjusága ma délután 6 óraker misoros estélyt rendez a Katolikus Könyvtárban. A tiszta jövedelem a szegény növendékek segítő alapja gyarapítására fog fordítottatni. Az ünnepélyre a tanulók szüleit és az ifjuság sorsa iránt érdeklődőket tisztelettel meghívja a liceumok igazgatósága. Kiváló tisztelettel: Iskolai igazgatóság.

* Huszadikán lesz a temesvári színházi értekezlet. Beavatott helyről értesülünk, hogy a június 1-re kitűzött és elmaradt színházi tárgyalást, amely a határmenti román színtársulat megszervezését akarja keresztülvinni, június 20-án tartják meg Temesváron.

* Sirkőavatás. Szíves tudomására hozzuk a rokonoknak és ismerősöknek, hogy boldogult József fiunk síremlékének felállítására 15-én, vasárnap délelőtt 10 óraker lesz a Rulikovszky-temetőben. Szirmai vasúti felügyelő és családja.

* A vállalkozó urak figyelmébe! A helybeli gör. kel. román (holdas) egyház község bizottsága elhatározta a templom épület renoválását. A munkálatok szakleírása a gör. kel. román lelkész hivatalnál (Saguna-u. 2. sz. parter) hétköznapiokon d. e. 8-10 óráig megtekinthető, ahol is a lelkész felvilágosítások is megadtnak. Az irásbeli ajánlatok f. évi június hó 28-ig a lelkész hivatalnál adandók be. Oradea-Mare, 12. June 1924. Az Egyházbizottság.

* Román pünkösöd másodnapján nem lesz munkaszünet. A rendőrprefektúra közli, hogy vasárnap, román pünkösöd első napján teljes vasárnapi munkaszünet lesz. Pékek és hentesek dolgozhatnak, más kivétel nincs. Hétfőn, az ünnep másodnapján semmiféle munkakorlátozás nincsen.

* Munkakiállítás az Orsolya-zárdában. Az Orsolya-rend polgári iskolájának növendékei ismét szép munkakiállítást rendeztek, mely f. hó 16-30-ig mindennap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig megtekinthető. A kitartó szorgalmat, türelmet, ügyességet igénylő fehérhimzés, richelió, madeira, recegipür, frivolita, goblin, viktoriá, villa-munkák mellett nagy változatosságban láthatók az egyszerűbb kézügyességek, praktikus tárgyak. Mint a múltban, úgy az idén is sok tanulsággal és nemes élvezettel tölthet el az érdeklődők lelkét e munkakiállítás.

* Julius elsejétől magánvállalat lesz a MAV. Budapestről jelentik: A magyar államvasut Julius elsején megszűnik és önálló kereskedelmi vállallattá alakítják át. Bejegyzett cég lesz és adminisztrációját egyszerűsítik. Ugyanekkor életbelépnek az áruszállításra az aranytarifák.

Quo Vadis?

* Egy olasz szocialista képviselő titokzatos eltűnése. Rómából jelentik: Mateotti szocialista képviselő szerdán este nyomtalanul eltűnt. Már régóta merénylettől tartott és állandóan detektív őrizte. Mikor a képviselő eltűnése nyilvánosságra került, többen jelentkeztek a rendőrségnek, hogy Róma külvárosában egy száguldó autóból látták, amelyből segélykiáltásokat hallottak. A képviselőről még semmi biztosat nem tud a rendőrség, amely teljes apparátussal kutat a rejtélyes ügyben.

* Megkezdik a vásárcsarnok építését. Dr. Bucico polgármester tegnap levelet kapott Leon Leó francia vállalkozótól, hogy a vállalat egyik tagja a napokban Váradra érkezik, hogy itt a helyszínen lefolytassák a tárgyalásokat és még a nyár folyamán meg is kezdjék a vásárcsarnok építését.

* Kéjgyilkosság vagy öngyilkosság? Budapestről jelentik: A Verbőczy-utcai gyilkosságot még homály fedi. Egyetlen újabb fordulatot produkált a nyomozás, amennyiben kiderítette, hogy az áldozat Polák óráját és láncát nem rabolták el, mert már egy évvel ezelőtt eladt. A rendőrség véleménye szerint nem biztos, hogy kéjgyilkosság történt és a nyomokból fel kell tételeni az öngyilkosságot is. A nyomozás folyik.

* Divatos sima és mintás nyers selymek, marcisettek, grenadinok, crem szövetek Rimanóczy-utcán. Kertész Reclám üzletében olcsóbbak, mint bárhol.

* Tánce és dalujdonságok, operettek, operák, előadási és szalondarabok, iskolák minden hangszerre kapható a Hegedüs Hírlapiroda zeneműosztályában.

* Közfoglaltatból kilépett tisztviselő egy évig maradhat lakásában című, a napokban megjelent cikkünkben azt írtuk, hogy Vacarescu Sándor pénzügyi főtisztviselőt fegyelmi eljárás során helyezték Szatmárra. Vacarescu pénzügyi főtanácsos most annak közlésére kért fel bennünket, hogy őt nem fegyelmi ügyből kifolyólag, hanem felsőbb szolgálati érdekből helyezték Szatmárra, magasabb pozícióba, de ő ezt az áthelyezést, mivel váradai ember és itt is akar maradni, nem fogadta el.

* Öngyilkos munkás. Mihály György 32 éves munkás tegnap délután Kertész-utca 26. szám alatti lakásán felakasztotta magát. Levelet nem hagyott hátra és így nem tudják megállapítani, mi kergette halálba a fiatal munkást.

* Lábizzadást egyedül a Csanda-féle Podol gyógyít.

* A Gutenberg Dalkör vasárnap társas kirándulást rendez a Püspök-fürdőbe és vidékére. Gyülekezés és indulás reggel fél 6 órakor a Fekete Sas kávéháztól. Napi ellátásáról mindenki maga gondoskodik. Vendégeket szívesen látnak. Podgyászkoosról gondoskodva van.

Grenadinok, epongeok, mosóárúk legolcsóbb bevásárlási forrása Ungár és Glück, Sas-passage.

* A szakszervezetek öszválasztmányára, szombat este fél 8 órakor a Munkás Otthon felépítése ügyében ülést tart. A vezetőségi tagok pontos megjelenését kéri a Szakszervezeti Tanács.

SALON CHIC

SAS-PASSAGE

Női kalapok

Mindenféle kalapok-lékek nagyruháza.

NAGYBAN ES KICSINYBEN!

Azon töröm a fejem, kedves szerkesztő ur, hogy miért kell a konszolidáció negyedik és az Ur 1924-ik esztendőjében a román kir. postának beszegődni azon intézmények sorába, melyek szegény állampolgári életünk direkt megkeserítésére szolgálnak és törekszenek? Miért kellett a posta eddig bevált kézbesítési rendszerét akként megváltoztatni, hogy a felek az értéküldeményeket tartalmazó leveleket csak a vasuti postahivatalnál vehetik át személyesen? Miért kell a feleknek a rengeteg idővesztésén és a 6 lei villamosköltségen felül még 1 lei 80 banit fizetni külön ezért a műveletért, mikor a régi időben a posta díjtalanul házhoz kézbesítette ezen küldeményeket? Miért kell amugy is agyon zaklatott idegeinket a várakozással még jobban tönkre tenni és a végén megtudnunk, hogy a küldeményt nem kaphatjuk kézhez, mert a posta az aláírásunkat nem ösmeri még és a meghatalmazási nyomtatványt még nem adtuk be? És végül miért kell a meghatalmazási blankettára még egy leies bélyeget leszerkolni, mikor a nyomtatványon nagy betűvel írva vagyon, hogy bélyegmentes? Ha talán a posta érdemes direkcioja nem sajnálna ebben az ügyben újabb instrukciókat adni, evvel a közönség hálás elismerését vívná ki, mert végre is talán a posta a magas díjakért legalább valamit adhatna is. Ha felszólalásomnak valami eredménye lenne, szerkesztő urnak be fogom telefonon mondani, ha egyáltalán fogok öszeköttetést kapni. Egy kereskedő.

* Meghívó. Felkérem az „Asociatie Generala a Medicilor din Romania. Filiala judetului Bihor si Oradea-Mare” tagjait, hogy június hó 21-én, szombat délután 5 órakor a vármegyeház kistermében megtartandó évi közgyűlésen teljes számban megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés tárgya lesz az elnöki titkári, pénztárosi jelentéseken, valamint a választmány előterjesztésén kívül a tisztújítás és a folyó évi július 6-9-én Temesváron tartandó országos orvoskongresszuson való részvétel. A kongresszusra jelentkezéseket a kedvezményes (75%) utazás és elhelyezés biztosítása végett máris elfogad a vármegye főorvosi hivatala.

* Selyem flor divatharisnya fehérben és minden színben, míg a készlet tart. Párja 120 lei helyett csak 69 lei Bleiernél Sas-passage.

* Manometer mérleg, súly és mindenemű mérő műszer hiteles javítását, telefon-felszerelést eszterga és minden fémipari munkát legszolidabb árban készít és javít. Rajz Andor elektro és precizíomechanikai műintézete Szalárdi-utca 9. sz. (Rosenzweig-palota.)

* Modell-kalapok Moskovits Etelkánál

* Fedi Sándor ingatlan értékesítő irodája Szaniszló-utca 1. szám alatt van.

* Amerikába utazók figyelmébe. Megtérül az utiköltsége, ha magával visz az ott annyira keresett modern kézimunkából. Nagyon előnyös árban beszerezheti Weinbergernél Str. Monastiri Zárda-utca 1. (Népkonyhával szemben.)

* „Kegyelet” teatikezés a Sas alatt.

* Havas és Grünfeld szövetei legjobbak, legolcsóbbak Kossuth-utca 8. szám.

Quo Vadis?

Férli ruhavásznak, lüszterek legolcsóbbak Ungár és Glück, Sas-passage áruházában, Sas-passage

Szemelvények az irodalomból

Csak egy éjszakára küldjétek el őket, A hitetleneket, a vitézket.

Csak egy éjszakára:

Akik fent hirdetik, hogy mi nem ~~avd~~ [nyörködünk,

Mikor egy Dorian-film pereg le előttünk;

Amikor a Terraseon Várkonyi játszik,

Amikor a vászron a „Kuruzslo” látszik.

Küldjétek el őket csak egy éjszakára,

Hogy emlékezzenek mindig a Dorianra!

Csak egy éjszakára:

Hogy mind-mind, ki filmhez nem konyit.

Játszani látván a szép Várkonyit.

Leleskültten verné össze a tenyerét

És extázisban kiáltaná: mesés, mi kell [még!

Dorian-filmről rosszat soha-soha többet!

— Csak egy éjszakára küldjétek el [őket

A Dorian Terrassera.

Kerek ez a zsembe,

Nem fér a zsebembe,

Haragszik a babám,

Nem ül az ölemben,

Hát üljön a Dorian Terraseon egy ké- [nyelmes szőllőbe.

10

LEI

1 hétre az előfizetés a kölcsönkönyvtárba.

Lépjen be mert olvashatja a legszebb, legdrágább könyvet, amit pénzen meg sem vehet.

Hegedüs Hírlapiroda

SZÍNHÁZ

Elbucsuzott Tolnay Bandi

Tolnay Bandi Erdély legnépszerűbb, legragyobb tehetségű bonvivánja három estén keresztül vídagszerepelt a Márta királyné színházban, Tolnay Bandi bucsuzni jött legkedvesebb állomásától: Nagyváradtól, ahova annyi forró este emléke köti. E hónap végén már szerződése a budapesti Fővárosi Operaszínházhoz köti, ahol Tolnay Bandi érvényesülni fog. Első este a Diadalmas asszony Meneslikow-ját volt forró sikere. Énekszámait után nem akart megszűnni az ováció, tegnap este a Marinka táncosnő, ma este pedig a Szultánában mutatta meg Tolnay Bandi milyen is az az operett, amikor egy bonviván játszik, beszél és énekel. Mert Tolnay Bandi nagyon szépen énekel.

Most, hogy hosszú időre nélkülözni leszünk kénytelenek Tolnay Bandit, sokszorosan jól esett ühállani. Ha akárhova is kerül Tolnay Bandi, minden váradinak fogja magát vallani, váradinak, ahol nagyon szerették és ahova a színpadi sikereik kívül olyan sok szerető barátai szív várja sikeréről a hírt, mint Nagyváradon, az Emke törzsasztánál, a szomorúan is jökdvű utolsó váradi bohém...

— **Mintha átom volna.** Ma este lesz a bemutató előadása a Mintha átom volna gyönyörű operettnek, melynek szerzői Kulinyi és Barna Izsó. A Mintha átom volna a budapesti Blaha Lujza színház és a Veszprémi színház volt öt hónapon keresztül állandó műsorában, nálunk szombaton, vasárnap és hétfőn estés a színház műsorán e kitűnő táncos operette, melynek főszerepeit Kovács Kató, Pogány, Zilahy, Kovács, Madas, Pogány Janka, Vigh, Gáspár játszik.

— **Délutáni előadások.** Szombaton délután mérsékelt helyárakkal Tolnay Andor vendégtárlatával a flamburgi menyasszony kerül színpadra, vasárnap délután a legértékesebb népszínművek egyike, a Vén bánatos és hétfőn délután a nagyszerű hatványtáncos operettnek lesz az első délutáni előadása. Mind a három délutáni előadásra már most lehet váltani a jegyeket.

MOZI

— A Dorian Terrasse mai megnyitása, bszas készülődés után ma, szombat este 6 órakor megnyitja kapuit Nagyvárad legnagyobb mozgósínháza, a Dorian Terrasse. A megnyitó előadás Földes Imre frapant színdarabja, „A kuruzsló” kerül színpadra. Kertész Mihály, a „Sodoma és Gomorra” és „Az ifjú Medardus” című filmrendezője rendezte filmre ezt az utókérdhetetlen hatású filmdarabot. A rendező szimpatikus Várkonyi Mihály alakítja a darab főhősét; a női szerepben a bájos Mary Kid mutatkozik be. A 7 felvonásos szabású Dorian-film egy legújabb legragadó 2 felvonásos Zsigmond-burleszk lesz meg. A megnyitó előadás pontosan 6 órakor kezdődik.

— Az Atlantic névmoziban és az Apollo mozgósínházban ma, szombaton délután kerül vetítésre A szerelem áldozata modern életkép 6 felvonásban. Főszerepben Lucy Dorain és Alfonz Fryland. Ma, szombaton az előadások az Apollóban 6 és 9, az Atlanticban 9 órakor kezdődnek. A 3 órai előadás mérsékelt helyárakkal.

— A Dorian Filmszínházban a Dorian Terrasse mai megnyitására való tekintettel csak két előadás lesz és pedig 3 órakor mérsékelt helyárakkal, 6 órakor rendezvényárakkal színpadra kerül „A nagyváros híe” című legújabb Dorian-film, amely a társadalmi erkölcsről nyújt a mai bűnöző társadalomból, 9 órai kezdettel tartja a Dorian Terrasse megnyitó előadását. Színpadra kerül „A kuruzsló” főszerepben Várkonyi Mihály.

NYILTTÉR

Felhívás.

az Argonomul (Gazdák) Biztosító Intézet részvényeseihez.

Az 1923. évre megállapított 8%-os osztalékot a biharmegyei részvényeseinknek oradea-marei vezérképviselőségünk kifizeti. Ennél fogva tisztelettel felkérjük mindazon részvényeseinket, akik intézetünk által kiadott ideiglenes részvényjelvényekkel rendelkeznek, hogy a Vezérügynökségünk Regele Ferdinánd 25 sz. alatti helyiségében délelőtti 8-tól 12-ig vagy személyesen, vagy meghatalmazottjuk által az osztalék felvétele céljából megjelenni szíveskedjenek, ahol az ideiglenes részvényjelvény felmutatása ellenében az osztalék kifizettetik. A kifizetés f. évi június hó 30-ig tart. A később jelentkezők aradi központunkban fogják osztalékaikat megkapni. Ugyanott az 1923. évi mérlegünk részvényeseink által megtekinthető.

Tisztelettel

Az Agronomul (Gazdák) Biztosító Intézet Igazgatósága Arad.

Borkereskedők, likörgyárosok, vendéglősök, kávéosok, cukrászok

részére nagyon olcsó árakban érkeztek üveg-árak nyári idényre

kivételes árakban árusítok

Eladás nagyban és kicsinyben

Komlós Testvérek

üveg, porcellán, lámpa és tábatüveg gyári raktára.

Oradea-Mare — Nagyvárad

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 13.

TŐZSDE

Zürich, június 13. Nyitás: Newyork 567, London 2476, Páris 2957 fél, Bukarest 250, Budapest 0.0062 fél, Bécs 0.0080, Prága 1662 fél, Berlin 10 0/2 130, Milánó 2462 56.

Bukarest, június 13. Zárlat, Devizák: Páris 1220, London 1003, Newyork 232, Róma 1005, Zürich 41, Bécs 32 fél, Prága 682, Budapest 24.

Valuták: Font 990, frank 1215, svájci 40 fél, líra 1005, dinár 280, dollár 228, osztrák 33, magyar 26, szokol 670, leva 154.

Zürich, június 13. Zárlat, Berlin 10 0/2 136, Amsterdam 212 egyenl., Newyork 566 háromn., London 2447, Páris 3005, Milánó —, Prága 1662 fél, Budapest 0.0062 fél, Belgrád 672 fél, Bukarest 250, Bécs 0.0080.

Budapest, június 13. A pénteki értékpapírpiacl zárata: Angol-Magy. 58, Magyar H. 586, Leszám. 82, Osztr. H. 223, Alkalm. 608, Hermes 52, Ingatlan 250, Keresk. B. 1250, Pesti Hazai 4080, Borsod-Misk. 135, Gizella 56, Viktória 230, Beocsini 955, Borsodi szén 130, Szászvári 355, Kohó 500, Drasche 245, Kőszén 3400, Atlantika 43 fél, Urikánvi 1085, Globus 40, Koburg 40, Salgó 650, Csáky 19 fél, Ganz-Dan. 3300, Hoffher 160, Lipták 15, Schlick 75, Teudloff 105, Danica 130, Papir 47, Flóra 90, Goldberger 195, Mútrágya 153, Karton 90, Kő-tild 74, Zabolai 12560, Levante 265, Österm. 263, Ruggvanta 400, Vasutforg. 220, Rima 131, Fegyver 1250, Ganz-Vill. 1575, Láng 147, Belv. 28, Schuller 45, Wörner 31, Guttmann 490, Lignum 88, Neuschloss 6250, Ofa 454, Rézbányai 165, Szlavónia 100, Nasici 2350, Ujlaki 205.

Értesítés

A Schlesinger Albert cég tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy Jung Márton uraltársult és a cég ezután

Schlesinger & Jung

cég alatt fog tovább működni. — Azon leszünk, hogy a n. é. közönség igényeit, úgy mint eddig, ezután is kielégítsük, és hogy a legolcsóbban szerezhesse be szükségletét.

Figyelmes és pontos kiszolgálás. :: Jutányos árak!

A nagyérdemű közönség további szíves pártfogását kéri

Schlesinger & Jung

Avram Jancu (Kossuth)-utca Sas-passage bejárat.

Egy vagon gabona zsák békebeli minőségben megérkezett és legolcsóbb napi árban kaphatók

Spitzer zsák és kárpitos kellek üzletében

Str. Nic. Iorga 21. Telefon 4—34

Nagy raktár napellenző, rollertavaszon és matracgrádliban.

Publicațiune.

Se publica licitație pentru efectuirea lucrărilor de reparațiune necesare la primăria Centrala, Ceica, Sălard, Valea lui Mihai, Marghita, Tince și Beiuș.

Termenul licitațiunii se fixeaza pe ziua de 30 Iunie 1924 ora 10 a. m. în localitatea oficiosa a primăriei sconsultului județean.

Informații se pot lua tot acolo în zilele de lucru între oarele oficiosa.

Hirdetmény.

A központi, Ceica, Sălard, Valea lui Mihai, Marghita, Tince és Beiuș-i főszolgabírói épületeknél szükséges javítások eszközölése végett nyilvános árverés lesz tartva.

A vármegyei főügyész hivatalos helyiségében tartandó árverés határnapja 1924. évi június hó 30-ának délelőtti 10 órája.

Közelebbi felvilágosítások szerezhetők ugyanott a hivatalos órák alatt.

Oradea-Mare la 11 Iunie 1924.

Dr Gyöngyössi,

primărieisconsult-județean.

A Banca Crisoveloni ghidigeni élesztőgyár kolozsvári gyárából naponta friss szavatolt jó minőségű

ÉLESZTO

érkezik. Kartellen kívüli olcsó árak. — Biharvármegyei és nagyváradai egyedüli főlerakat:

BLUM JAKAB

Iszt és termény kereskedő, Oradea-Mare (Nagyvárad) Plata Unirii (volt Szent László-tér) 5. szám alatt.

A legfrissebb híradások ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lei
vastag betűs 6 lei

LAKÁS

Keresek egy modern két-karos szobalaktást. Ügy-nöket díjazok. Cím a kiadóban. 172

Alkalmazás

Keresek megbízható öv-nöt kisgyermekhez. Neuma, Str. Alexandri (Teleky-utca 11. 418

Keresek egy jól főzni tudó mindenest 15-re. — Barma, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac tér) Ullmaas palota. 437

Főző 15-ikére jelentkezhet. Alafános Takarékt. Piața Reg. Maria (Bémer-tér, Nyergesenél. 433H

Perfekt román és német levelező (no), gyorsírás előnyben, július hó 1-ére keresetlik. Ajánlatokat fizetés megjelölésével, "Gyár-változat" jellegre. 435H

Mindenek főzőnöt 15 ére felvezetek magas fizetés-sel. Str. Pasteur Korház-u. 17. 436

Adás-vétel

Eladó sürgősen Str. Vla-huța (Szent János-u.) 17. sz. ház 30 ezer, Str. Ca-tea Dorobanților (Ruli-kovszky-ut) elején minden ház bekötözhető 4 szobá-s, parkettas, confortos lakással 700 ezer, Repülő hidnál 4 szobás lakással 1 bond gyümölcsös, el-foglalható egészen, 250 ezer. Weisz Gizl. Str. Ti-pograției (Nyomda-u.) 4. 47

Egy raktárnak alkalmas nagy pincelhelyiség az-onnal átadó. — Értekezhetni Viktoria Papirkereskedés, Rath. kör épület. 417

Nagyszalon Aradi-ut 66. számú ház, melyben jöme-neteli vendéglő van és szép kertihelyiség berende-zéssel együtt e adó, az-onnal elfoglalható. 420

Házak eladók. Házoladás megbízásokat vállaltunk. — Kölosonokel megszerezünk. Magánpénzeket, jutalékkal kihezelyünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 5

Sörkőrs készülék és kezi sörszívattyú eladó. — Cím a kiadóban. 733

Irógépet használt, rendes nagyságú vagy ügépét sürgősen keresek megve-telre. Cím a kiadóban. 427

Kevessé használt. 110 cm. hosszú Rohiplatt kotler el-adó. Moskovits Adolf, Str. Vălcu (Vámház-utca) 16. 245

Szülőket keresek megve-telre sürgősen ügyfeleim részére a Körös és Gö-rögoldalokon egytől tizen-től holdig. Feledi Sándor ingatlan értékesítő irodája I. C. Brătianu (Szaniszló-utca) 1. sz. Telefon 16-27. 62

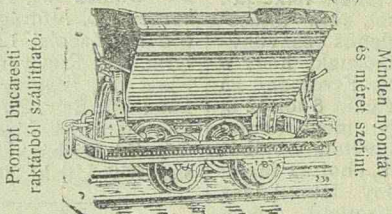
Eladó Hodossy Miklós-u. 18. számú nagyszertben megépített háromszobás magánház kedvező árt. Feledi Sándor ingatlan ér-tékesítő irodája, I. C. Brătianu (Szaniszló-u.) 1. sz. Telef. 16-27. 63

Eladó egy cserépkályha és két térfűtő. Pável-u. 7. 434

ELSZAKITHATATLAN

KEK MUNKÁS, VASZON ÉS SZOZET RUHÁK
„INDUSTRIA” RUHAÜZEM
ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Lehmann & Leyrer A. G. Martin Eichelgrum & Co
Wien Frankfurt (M.)

Vágányok, sínok, váltók és fordítóköröngök Buk-tató és különleges kocsik erdei vasuti truckok Alkatrészek: Drótkötél-pálya. — szállítási eszközök Vezérképviselet Románia számára.

Uzinele Lanz S. A. Bucuresti Strada Ba-tiste 14 bis.

Convocare.

Prin prezenta invităm pe toți acțio-narii societății anonime „Sarkadi Mezőgaz-dasági Részvénytársaság” să participe la adunarea generală care va avea loc la 23 Iunie 1924 ora 18 în localurile edificiului principal ce se află pe moșia societății în hotărul comunei Ant.

Programul adunării generale:

1. Raportul direcțiunei asupra situa-țiunei în care se află societatea anonimă.
2. Revocarea direcțiunei vechi și ale-gerea noui.
3. Revocarea comitetului de cenzori și alegerea noului comitet.
4. Disolvarea societății și numirea lichidatorilor.
5. Hotărire relativ la soartea proce-sului No. C. I. 480/1921, intentat contra societății la Tribunalul Oradea-Mare de către reclamanții Bitter Ioan junior și soții.

Acțiunile sunt depuse la firma „Sarkadi Gazdasági Takarékpénztár Részvénytár-saság”.

Ant, la 12 Iunie 1924.

Direcțiunea.

Modern arany, ezüst és briliáns

ékszerek

és eredeti svájci órák nagy választékban, olcsó árban

Klein ékszerárúházaiban Str. Avram (volt Kossuth Lajos-utca) 4.
Kérem a kirakati árakat figyelemmel kísérni!

Olcsó tölgyfa és fehé-ren zománcozott háló-szobák és konyha

butorok

kaphatók. Mindenféle asztalosmunkát olcsón vállaltok.

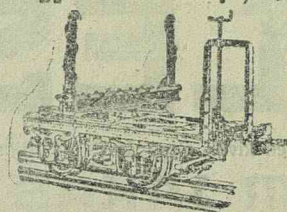
Szárász Miklós
műasztalos
Str. Ladislau (Körös u.)
48. szám.

FERROSTAAL R. T.

nagyváradai fiókja, Saguna (Kapucinus)-utca 2.

Eladás raktárról

Sinek
Erdei truck kocsi
Billenő kocsi
Apró anyag
Henschel lokomotív

A Helikon régiség üzletét megnagyobbítva

a Magyar Általános Hitelbank épületének (Szaniszló-utca) 1. sz. sz. helyiségébe helyezte át.

2 salon garnitura alkalmi vétel

Képek, órák, porcellánok, po-harak stb. régiségek nagyvá-lasztékban és olcsón kapható.

KÉRJENEK MINDENÜT

PIERRE

BOROTVAPENGÉKET

TISZTA ACÉLBOL, EZUSTKEVERÉK
LEGFINOMABB ÉS LEGOLCSÓBB

PRIMA FABRICA
DE APARATE SI LAME DE RAS S.A.
Strada Donici 1, Bucuresti

Vegytisztító üzlet

Bazár épület — Színház oldal

Elvállalok mindennemű felsőruha tisztítást Vasalások azonnal.

Borgos Sámuel

Mielőbbi belépésre keresünk

a rövidáru és galanterie szakmá-ban szakavatott, megbízható nőten

utazót :-:

ki Erdélyben lehetőleg be van vezetve, valamint nőten segédet.

Referenciákkal ellátott ajánlatokat kérünk. Lakásról gondoskodunk.

Nussbaum Testvérek, Târgu-Mures.

Egy könnyű hajtó és eg-olcsó fedéles kocsi elad Str. Horia (Bátho y-u.) 43

Egy drb tárkocsi 40 teherbíró képességgel, k lovas eladó. Patria Vagon gyár Str. Aurel Vlaicu No. 43

Eladó pénzbefektetésre a kalmás ház a város egy jobb pontján 390.000 le-ért Vevő címét „Prim befektetés” jellegre a k adóba kérem. 43

Eladó ingatlanok négy k magánház, hét ur magá ház, nyolc bérház, nég bérpalota, öt üzleti há kisebb-nagyobb szőlő Feledi Sándor ingatlan é tékesítő irodája, I. C. Br-tianu (Szaniszló-u.) 1. s Telefon 16-27. 43

Közlönyek

Gepajzenrozsát 101 es-olcsón készit Erbsiemné, St Cuza Voda (Szacsavay-28 vagy Sztaroveszky-ut 11. sz. 43

Pilis és gontró munká rendkívül olcsó árban k szülnek Str. Alexandri (Teleky-u.) 22. kapuval szembe 43

100.000 lei készpénzke-olcsón kedvező feltételek mellett felvehető. Magá ház egy szoba konyhá azonnal elfoglalható 1 kással, 65000 leirt elad Pável-u. 22. földszint. 43

Jobb varrónóval társulné Helységem van. Cím kiadóban. 43

Régi és kezdő méh-szeknek. Ha méhesze-tét okserü irányban akar fejleszteni, kevesebb mu-kával több eredményt ak-elnéni, szerezze be a sz badalmazott két anyasz les lépü ikerkaptár a jelenkor legjobb kaptá-rát. Egész méheseket fel-litok és berendezek megtan tom a méhek o szeti kezelését.

Stemmer József, vezérméhész, Str. Prom-nezi (Városliget-ut-1. szám. 4

ZONGORA

kifűnő hangu bérbe k i a d ó

Sternberg I.

régiségkereskedő Piața Unirii, Kishidő

Veszünk outorekat, szőnyegeket teljes lak- és iroda ber-ezésekkel, Wertheim kas-szát, zongorát, csillárokat porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhöz megyünk.

Frenkel és fia Butor, szőnyeg és régisé-g kereskedők Str. Genor-Moșola (Mezey Mihály-utca 10)

Perzsa szőnyegek

javitását, tisztítását é megóvását olcsón el-vállalom. BALLA Sza-lárdi-utca 9. szám.